

KOLOZSVÁRI

KÖZLÖNY.

Politikai, tudományos és szépirodalmi lap.

A „Közlöny” megjelenik minden szerdán és szombaton reggel. Szerkesztőségi szállás: piaczsor, Dietrich-ház, 277. sz. háza, a lapot illető küldemények, u. m. kéziratok és hirdetések utasítandók. Bérmentellen leveleket csak a dolgozókatól fogadunk el.

Előfizetési díj:

Félévre 5 frt. p. p.
Negyedévre 2 „ 40 kr.

Az előf. pénzek Stein J. könyvkereskedésébe, bérmentesen küldendők.

Hirdetéseket soronként 4 ezüst krajczárért, irodalmiakat 2 ki-ét gyorsan közlünk.

Előfizetési figyelmeztetés

„KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY”

1857-dik évi folyamára.

Előfizethetni:

január — júniusi félévre 5 frttal p. p.
január — márcziusi negyedévre 2 f. 40 k. p. p.

Az előf. pénzeket jó idején Stein J. úr kolozsvári könyv-kereskedésébe bérmentesen kérjük beküldeni, hogy a nyomtatandó példányok számát meghatározhasuk.

Az eddigi számokból még csak néhány teljes számú példánnyal szolgálhatunk.
Kolozsvár, dec. 10. 1856.

A „K. Közlöny” szerkesztősége.

HITELEGYLET.

III.

Előttem mindig az állam kötelezvények alap és nem cursualis értéke lebeg, mert nevezetes azon veszteség, melyet országunk ezen kötelezvények cursualis kelete által vesz, legyen a mint állítatik negyvenmillió kárpótlásunk, akkor 75-es cursussal 10 millió ezüst rfrintot vesz a földbirtokosság, s régi hitelezői.

Vajjon nem célszerű-e ezt a tíz milliót egy kis várakozással mind megmarasztani a nemzet tulajdonánál?

Ezen eszmekörben forog második indítványom is.

Allítsunk egy földbirtokosi hitelegyletet, mely kölcsönzéseit szintén 6% földbirtok hitelre adná ki, mely azonban 10 évig az államkötelezvényeknek csak is kamatait forgatná.

Itt is a részvényekre vonatkozólag a Bethlen Farkas gróf úr indítványát vélem elfogadandónak, legyenek a részvények 200 pfrintosok; azonban az én eszmém szerint az államkötelezvények teljes értékűbe fogadtassanak el.

Tíz millió, vagy is inkább akármennyi, több vagy sokkal kevesebb alappal a társulat magát megalakultnak nyilvánítaná, s alapszerkezete következő lenne:—

Kész pénzül bevett részvények után azonnal az egylet 5 százalékos évi kamatot biztosít a részvényeseknek.

Az államkötelezvények után ellenben tíz évig csak is 2 s 1/2 pcentet. — Tíz év elteltével azonnal ezen államkötelezvények után is 5% fogna, mint fix kamat kiadni.

Addig is a nyerevényi osztalék egy formán adatnék ki s nem a kamat kulcsa szerint.

Ákár mekkora, kisebb vagy nagyobb mennyiségig járulnának az államkötelezvények tulajdonosai ezen bank részvényeségeihez, tíz év alatt maga az államtól kapandó kamat hasonfele, tehát a 2 s 1/2 pcent, mi a bank kezelése alatt marad, az alaptőké 1/4-ét kiadja, mely hozzá adván az államkötelezvények 3/4-es folyami értékéhez, azoknak valódi értékét állítja elé, a kamatok kamatai pedig a bank-kiadásokon felül maradó összeg mekkorasága szerint, a részvényesek közt, mint a legalis százalékon fejlő nyerevény kiosztatnának vagy a részvényesek akaratjához képest a bank tőkéje gyarapítására fordíthatnának sat.

Ezen indítványom kivehetőségében akadályt felülről sem képzelek, mert a mit az egyes jogosan megtehet, azt társulatilag eszközölni egy kormányzás sem ellenzi.

Ellenben ettől nevezetes eredményt várok az által, hogyha egy 20 milliónyi ál-

lamkárpótlás alap valorát az egylet igy megtartja, már 5 millió pfrint tiszta nyerevény van az államkötelezvények cursualis értéke felett.

Oda kell még azt is számitanunk, hogy egy év tized alatt az állam is kötelezvényeiből sokat eltörleszthet, s ha akkor a mi egyletünk azokat forgalmi jegyekkel akarandja beváltani, meglehet már egy oly kör- szakban, mikor egy remélhető világbeke megszilárdultával ezen államkötelezvények értéke alpari áll. S ha ezen értékkel azon kötelezvények tíz év múlva elérnék, a mi egyletünk tíz millió államkárpótlási tőkéje már ekkor 12 s 1/2 millióra volna fel-emelkedve, mi általmár az egylet egy ily részvényt 6%-et is kamatozhatna, a meny- nyiben a 2 s 1/2 millió évtizedes eredmény mindenestre az államkötelezvényesek tö- megéhez volna számolandó.

Hogy egy ily szerkezetű egylet nem csak helyeslést, de méltánylatát is megér- demelné a kormánynak, azon hiedelemre már irányja, célja feljogosít, mert az állam- nak szerencse az, ha kötelezvényeinek teljes értékét a honpolgárok célszerű e- gyületekkel megtartani akarják és idő- szaki nélkülözésekkel meg is tartják.

Nevezetes eredményt várok pénzfor- galmunkra vonatkozólag is.

Az egylet évenként a részvények szá- mához képest az államkamatokból neve- zetes összegeket kölcsönözhet ki a szűkö- löbb földbirtokosságnak, mely által a direct pénzforgalmat közvetíti; továbbá, részvénydarabjai szintén közforgalmi hite- lességgel fognak birni, mely által az állam- kárpótlási kötelezvények forgalom - hiánya kárpótoltatik, sazt hiszem, ezen részvények cursusa még emelkedettebb lesz, főként tíz éven túl, az alpari értéknél is, főként ha a mostani kamattörvények állani fognak, ho- lott az államkötelezvényeknek csak alpari folyama is tíz év után sem lesz bizonyos.

Ily szép, ily üdvös eredményekért nem volna-e kész vajjon Erdély földbirtokossága, s államkötelezvényhez jutandó tőkepené- sei tíz évig fél kamattal bécelégedni, főként ha meggondolja, hogy cursualis értékére váltva fel pénzt, csak 1 pcenttel nyerhetne ennél többet örökidőkre, annyinnál meny- nyit csak tíz évig az én tervem megad- melynek folytatni pedig tíz év után 6%-re s osztalékokra számíthat.

Sőt még kérdés, ha szerencsés vál- latatok folytán nem juthat-e hitelbankunk oly eredményhez, hogy ezen tíz éven belül is, az osztalékok által, az államkötelezvé- nyek cursualis értékének kamatját teljesleg biztosítsa?

En nagyobb feltétellel vagyok a ma- gyarföldbirtokosság józan belátásáról, mint sem el hinném, hogy ezen nemzetiségi ér- dekeink mellett bizalmom s meggyőződés- sem által sugalt indítványomat méltányolni, a földbirtokosi s így leginkább a nemesi- rend társadalmi nyomatókosságának késő időkre kiható biztosítását megtenni, s a szent kötelesség ez epochalis, e többé soha el nem jövendő alkalmat fajunk és ren- dünk anyagi megszilárdítására megragad- ni — elmulatná.

Részletekre nem terjeszkedtem, a- lapindítványokban azok feleslegesek, csak eszméimet akartam felmutatni. Ha ez eszmé- tán életre való, istennek halá van ha- ladás téren az életre való eszmék mellett fellépjenek, s nekünk a köz előhaladásban forró ohajtásaink örömét meghozzák.

Dózsa Dániel.

APRÓ HIREK.

Nem régiben említők, hogy városunk- ban Helmreich Jakab úr vívdát nyitott. Most ö- römmel tesszük hozzá, hogy e férfias s egés- ségi szempontból annyira hasznos testgyakorló intézet városunk ifjúságánál a legkedvezőbb visz- hangra talált. Jelenleg már 58 tanítványa van s azok közt több jeles vívó. A kiket közelebből érdekel, azok kedviért megemlítjük, hogy az intézet az ugynevezett Tivoliban van, s a tan- órák 11-től d. u. 5-ig. Tandij 1 f. 20 kr. Sza- badvívók egész évre 14 folt fizetnek. A derék vívómester ezenkívül a kolozsvári 3 gymnasium mindenikéből 5 szegényebb sorsu ifjat ingyen ta- nit. Ő egyike azon több ezerre menő férfiaknak, a kik a néhai Biasini Gaetan iskolájában nyertek oktatást, ki, a mint tudjuk, a legelső vívóiskola minden érdemét bírja. Az intézet kiegészítő rés- zét képezi a testgyakorlás, s a miből az esti ó- rákban egy ügyes mester ad oktatást.

Erdély kormányzója, tábornagy herceg Schwarzenberg ő fensége a mult va- sárnapon, f. hó 21-dikén reggel Szebenből Bécsbe indult.

A „M. Sajtó”-ban olvassuk: E hó- nap 13-án, mint értesülünk, nyújtott be az illető (t. i. kereskedelmi) magas ministerium- nak m. Toldalagi Ferencz gróf, s az erdélyországi vegyes vasúti bizottmány által a N. Váradról kiinduló s Erdélyen keresztül Oláhország és Moldva felé vezető vasút különbö- ző vonalait iránt legfelsőbb engedéllyel végzett előmunkálatok eredménye. A mérnöki munká- latok a nagy hírű Baile mérnökezedes, az üzleti és oekonomiai viszonyrésztetek Pick- ering tapasztalt vasúti vállalkozó által vannak kidolgozva. Avatott emberektől halljuk, hogy a felterjesztés után a nagyváradi-kolozs- vári vonal legfelsőbb engedélyen alig lehet kételkedni, különösen, miután éppen e vonal volt az, mely miatt minap az arad-szebeni vas- út engedélyének bírálése az ő által hivatalo- san megzafoltatott. Az bizonyos ugyan, hogy az arad-szebeni vonalnak hatalmas nagy be- folyásu, s igen mozgékony partfogói vannak. — de az is bizonyos, hogy a n. váradi-kolozs- vári vonal mellett tulajomó s elvitáztatlan okok szolgálnak, s in ultima instantia az igaz ügy Ő Felségének legmagasb eldöntő szavá- ban bízik. — Legkevésb kílátással bír kétség- kívül a francia vasúttársaságnak lugosi leg- yább tervezete, melylyel Erdély felől legyőz- hetlen akadályok állanak szemben.

Meszlenyi Márton János, ki a mult évben 300 darab arannyal gyarapítá a nemzeti színház nyugdíj intézetének alapját, f. hó 19-én élté 51 évében meghalt.

A szolnok-debreczeni, továb- bá püspök-ladán-nagyváradi vaspályánk felső építésre, melyeknek hossza összesen 25 mfld, az egyetemes költségvetés szerint 929- 881 frt van számítva, abból 74,818 frt a ho- mok- és kavicsgyűdökre, 501,496 ft. a homok- és kavicsanyagszer előállítására és szállítma- nyozására, 278,083 ft. a teljes felső építésre, 35,530 ft. a fa és vas felső építési anyagsze- rek szállítására és lerakására, s végül 6691 ft. az ideiglenes áthidalásokra esik. Mint bizo- nyos lehet állítani, hogy a vaspályavonal már 1857-ben át lesz adva a közforgalomnak.

A „B. Hírlap” úgy véli, hogy semmi discretio nem követeli elhallgatását annak, mi- szerint az ügy első napjaiban a második eset fog előfordulni, midőn egy előkelő család i- vadeka tehetségét a szinpadnak szentelendi. Bol- nay (gr. Bethlen M.) volt az első, s a máso- dik szintén erdélyi és szintén „Hamlet”-ben lépend föl először. Az új pálya számára vá- lasztott neve Branyicskói lesz.

Miután Miskolcz és Debreczen mozog- nak, Győr városa sem akar hátra maradni s színházépítést tervez, melynek építésére 50 pftos részvények útján 100,000 pengőt akar össze- gyűjteni. Hogy e vállalat annál jövedelmezőbb legyen, tánczeremmel és vendéglővel szándeko- znak azt kapcsolatba hozni.

Nagy-Kanizsán gőzmalom épít- tő társulat alakult, öt ezer forintos részvények- ből gyűjtött 100,000 frt. tőkével. Minden rész- vényes kötelezi magát, hogy 20 mföldnyi távol- ságra semmi más ilyenmő vállalatban nem vesz- részt.

Baró Sina Simon a nem rég meg- halálozott gazdag bankár és földes ur fia és örö- köse apja halomra gyűjtött vagyonának értékét azzal neveli, hogy, a mint a hírlapok majd minden számában látjuk, jótékony közszélokra szép ösz- szégeket ajándékozt. Az isten sokáig őrölje ezt a jó magyar földesurat!

* Lady Digby, ki két évvel ez előtt Midjuel nevű beduinhoz ment férjhez — írjak Damaskusból, a mult novemb. elején utazott el innét Angliába rokonai, ismerősei látogatására. A lady azon törzstől, melyhez férje tartozik El Megrab nevet nyert, melyet az előtti nevéhez kapcsolva használ, mióta e csodálatos frigyben él. A beduin férj az alatt mig angol neje odalest, visszatér saját törzséhez s igazi (?) nejehez, kitől már több gyermeke van. A lady pompás butorai visszatérteig az angol consul gondjaira bízva.

* A mellbajban szenvedők téli tanyái ed- dig kiválólag Nizza és Pisa valának, újabb időben azonban Kájro kezd dívatba jöni. De- cemb. elejéről azt írják az utóbbi városból, hogy soha annyi európai egyszerre nem volt ott, mint jelenleg. Utón utfelén angol, francia, német, svéd, dán sat. társalagát hallani. A consulsá- gnál látható beírás szerint csupán a német csalá- dok száma 172-re megy s az esbekéin (Káj- ró egyik főtere) sétálva, azt hinné az ember, hogy Karlsbadban vagy Baden-Badenben van. E rendki- vüli sokadalom miatt a szállásoknak nagy szüké- ben vannak. A levélíró figyelmeztetésül jövőre nézve azt írja az ide szándékozóknak, hogy pénz- zöket sovereign vagy napoleon aranyok- ban vigyék magokkal s a menynyire lehet, kerül- jék az utalványokat, mert ekkor mellett hat penitet vesztenek.

* A „P. Lloyd” szerint tengerész kapitány sepsi-marlonosi Gyujtó Károly hazánkba ellenadmirallá lön közelebből előléptetve.

* Temesvári tudósítás szerint Gopce- vich, triestri bankár a Persia ellen fölláttandó angol hadsereg számára 3 millió mérő gabona bevásárlására vállalkozott.

* Lonovics József püspök „Nép- szerű egyházi archaeologia” című vallásos és költői ihlettel írt munkájának első ki- adása még mielőtt könyvtáros kézre került volna, teljesen elkelt. Most e mű 2-dik kiadására Hoff János esanádmegei áldozár új előfizetést hirdet 5 pftal (lakása Bécs, Józsefváros, 214. sz.)

* Szalay László magybecsű műve „Magyarország története” új kiadás- ban jelenik meg Lauffer és Stolp könyvkereske- dőknél, kik a 6 kötetre terjedő munkára 14 pftal hirdetnek előfizetést és pedig úgy, hogy az első 4 füzet ára külön-külön 1 ft. 30 kr., a következő négy pedig nagyobb terjedelmőknél fogva két- két pft.

* Dr. Lamare, párizsi orvos egy sta- tistikai kimutatást terjeszt a tudományok akade- miája elé, melyből az tűnik ki, hogy Párizs la- kóinak közel egy ötöde s Franciaország összes népességének egy tizedrésze tudó bajban hal el.

* Patikarus-e vagy Sárkőzi? ez a kérdés járja most a pesti joghallgatók közt, a kik nem tudván magok közt dönteni a kettő kö- zül melyik zenetársaságot szólítsák fel az általuk tartandó tán evigalomra: abban állapodtak meg, hogy a napokban egyik látogatottabb kávéházban egymást felváltva hallassák kedvenc zenedarab- jaikat, s ez alkalommal a közvélemény tetszés- nyilatkozatai döntsék el: a kettő közül melyik tánczoltassa meg a jogászokat.

* Mathew atya, a mértékletesség apos- tola f. hó 8 án Irland Queenstown nevű városá- ban meghalt 67 éves korában.

* Dr. Livingstone nevű afrikai utazó, 17 évi távollét után közelebből visszatért ha- zájába — Angliába, meglehető s egészségesben, de csak félkarral, másikat egy oroszánynál hagyta zálogul, azon vándorlat emlékeül, mit a pusztán egy ismerős benszült család társaságában tett. Mikor hajóra szállva, az első hazai hangokat hal- lá, oly idegeneknek tetszetek ezek előtte, hogy alig tudta rájuk felelni, a hosszas távollét alatt elfeledtven anyai nyelvét. Ez elszánt vállalkozó férfi legelső az európai utazók közt, ki Afrikát majd nem középe táján utazván át nyugottól ke- letnek, oly helyeken járt, melyeken még eu- rópai lábnymok nem voltak. Haza indultakor magával akart hozni Angliába egy fiatal benszü- löttét, de Maurilius szigetre érve, a mint a gőz- hajókat meglátta, annyira megdöbött, hogy esztét vesztve a hullámok közé ugrott s ott éltét veszítette.

* Pest városa a lánchídon felüli szabad- tér egy részét eladóvá tevén, azt a dunai gőz- hajózási társaság vásárlá meg 243,000 forinton (négyez. ölet 240 pft.) E három teleknek szánt helyre, a nevezett társulat egy nagyszerű 3 e- meletes házat épített, melynek alrészét raktáru- l foglalja el, többi részét pedig részint saját hasz- nálatára tartja fenn, részint bérbe adandó.

* A gazdasági gépek hazánkban terjedésének öröndetes jelölő megemlítjük, hogy Mártonvásáron és környékén (Fehérmegyé-

ben) csak a cséplőgépek száma 42-re megy. E számnak majdnem fele a b. Sina ércsi és ér-di uradalmaira esik.

* Zenekedvőinket figyelmeztetjük Ló-vassy Sándor „Honlanti” című vállalatára, melyben czélul tűzte ki magának a legjele-sebb, még eddig sehol se közölt magyar zene-darabok u. m. magasb szerkezetű ábrándok, vidoz csárdások s kedves népdalok ter-jesztését. Jelenleg a Honlanti 2-ik füzetére hív-ja fel a t. cz. közönség részvételt, s 2 f. 40. kr. p. nem előfizetés, csak utófizetés melletti aláírást kíván, s az ívek bérmentes beküldését újvökre kéri Nagy-Aronyba (Pest megyében).

+ A római egyházi zenébe be-csúszott visszaélések elhárítása és régi magasz-tos stíljének visszaállítása végett a vicariatus egy hirdetményt adott ki, mely az újabb egyhá-zi zeneszerzemények világi profan jellemét meg-rója s követeléseket rendel: 1) hangszerelt zene a templomokban a biboroki vicariatus előleges engedélye nélkül nem adathatik elő; 2) dobok, trombiták s más hasonlóan lármás hangszerek nem alkalmazhatók; 3) ének- és hangszerelt mű-veknek mindig komoly stílyben kell tartva lenni-ök s legtávolabbi sem szabad színházi dallamokra emlékeztetniük; 4) az orgonajátszóknak különösen profan zeneművek kivételét kell el-hagyniok.

Hivatalos.

Kinevezés.

A cs. k. pénzügy ministerium, m. vásár-helyi pénzügy igazgatósági biztos John Kon-rádot erdélyi országos pénzügy igazgatósági titkárnak nevezte.

Hirdetés.

Az erdélyi cs. k. helytartóság f. é. dec. 15-ről 28, 186 sz. a. pályázatot hirdet az orvos-sebeszi tanítészeti Kolozsvári megüölt physiologiai, pathologiai és orvos-szertanári állomásra 900 e. ft. évi fizetés-sel. Az ajánlkozók adják be oda szabályszerű kérelmeiket 1857 február végéig.

Az erdélyi cs. k. helytartóság f. é. dec. 15-ről 28, 454 sz. a. tudatja, hogy a szomszéd fejdelemsegekben a szarvasmarhák egész-ségi állapota darab idő óta megnyugtató le-vén, a marha-behajítás Moldovából egészen szabad, Oláh országból még 10 napi vesztég-zár mellett.

Törvényszéki hirdetések

Kivonatban.

A hosszufalvi cs. k. járás hivatal, mint törv. szék f. é. dec. 4-ről 3010 sz. a. felhív-ja bácsfalvi Lőrincz Jánost, ellene Jekel és fia által 16 e. ft. 2/10 kr. adósság iránt indított kereset védelmére. Targyalási határ-nap 1857 január 13-a d. e. 9-kor. Kiren-delt ügyvéd Mayer József.

Az országos cs. k. főtörv. szék f. é. dec. 10-ről 4905 sz. a. cséddöt hirdet hadi törv.-székileg elítelt erkölcsi Décei László min-den vagyonára. A hozzá igényt tartók adják be oda követeléseiket 1857 martius 10-éig. A követelők részire kirendelt ügyvéd Capesi-us, helyettes Mész.

A beszerceze megyei cs. k. törv. szék elnöksége f. é. dec. 18-ről 607 sz. a. pá-lyázatot hirdet az ottani törv. széki járul-noki állomásra 350 e. ft. évi fizetéssel. Az ajánlkozók adják be oda szabályszerű kére-lmeiket négy hét alatt.

A kolozsvári megyei cs. k. törv. szék. f. é. dec. 11-ről 9281 sz. a. felhívja b. Bojnemisza Ignácot, ellene Dr. Rotten-steiner által Szábel Boldizsárnak tartozó 1970 e. ft. tőke hátralévő 236 e. ft. 24 kr. kamat-ja iránt indított kereset védelmére. A felhív-vott részire kirendelt ügyvéd Grois Ferdinand.

A kolozsvári cs. k. járás törv. szék f. é.

sept. 12-ről 4470 sz. a. felhívja kajántói Fa-zakas Elek örököseit, ellenök Dr. Rotten-steiner által, Zachariás Mária özvegy Pattan-tyusának tartozó 12 e. ft. 48 kr. iránt indi-tott kereset védelmére. Targyalási határnap 1857 január 14-e d. e. 9-kor. A felhívata-kr. részire kirendelt ügyvéd Fejér Márton.

A kolozsvári cs. k. járás törv. szék f. é. sept. 15-ről 4408 sz. a. felhívja Török Imrét, ellene Csiki József által 28 e. ft. 40 kr. tar-tozás iránt indított kereset védelmére. Tar-gyalási határnap 1857 január 22-e d. e. 9-kor. Részire kirendelt ügyvéd Tamási Antal.

Az erdélyi cs. k. helytartóság elnöksége f. é. dec. 15-ről 11,820 sz. a. pályázatot hirdet az ottani ideig. fogalmazói állomás-ra 700 e. ft. évi fizetéssel, ugy az ottani má-sodik megye-biztosi állomásra 900 e. ft. évi fizetéssel. Az ajánlkozók adják be oda sa-bályszerű kérelmeiket 1857 január végéig.

Az országos cs. k. pénzügy igazgatóság elnöksége Szebenben f. é. dec. 20-ról 2871 sz. a. pályázatot hirdet az ottani első pénzügy-biztosi állomásra 1000 e. ft. évi fizetéssel. Az ajánlkozók adják be oda sa-bályszerű kérelmeiket 1857 január 20-áig.

LEVELEZÉSEK.

Torda, dec. 4-kén. A „K. Közlöny” 18 k számában megjelent egy a Tordaváros berkeivel, úgy látszik, nagyon ismeretes egyéntől, egy ki-hívó, vádteljes cikktől, nem ugyan személyem, de azon testület ellen, melynek egyik, bár gyen-ge, de jót akaró tagja vagyok, kibebizni a-karó azt azon nép előtt, melynek hiv szolgája-meggyűlölettem esetében is! — lenni akarok s bár a cikk végére se nézek, meglátni ott van-e az r. l. vagy nincs, már megismerem az Esau szörös kezét és körmeit.

Bár nagy emeltyűnek tartom, úgy közsé-g mint ország adminisztrációja javulására nézt a nagy közönség eleibe való terjesztéseket; de ü-gyetlennek állítom még szindarabban is a bíráló-néző azon piszkozatát, melyből senki se ve-het észre, ki hibázott? — e felett ohajtom én, hogy ne legyen a tudósítónak Széchenyiként e-pesárba mártott tolla, s ne tűnjék ki az u-gorka fíra hágai a karókról irt mese, hogy onnan magáért mindent lerázzon s ha flectere ne quit... Rache! Rache!

S midőn az igazságsz. érdekében ohajtanám hogy felelettem elfogadassék: két részre osztom tudósító vádjait: — valótalanokra, és olyakra, melyekből van valami, de ferditve juttatva tisz-telt olvasók elébe.

Hogy p. o. az Aranyos melletti berkekből a legelő marhák ki ne rendeltettek, ki ne haj-tattak volna, melyek november elein oda a szom-széd töröküzásból beszállingóztak; sőt a tűz-csináló gyermekekre, cselédekre berek-bírák, pásztorok ne küldettek volna! — valótalan; mert az documentatívi áll november 11-kén költ 3077 tanács szám alatt; — azonban áll az is, hogy a 1855-beli berek inspector nem a bokrok, hanem a fű és sarju közé hajtatta tulajdon csikós lovait. Az ellélől a polgárlársak himet varnak, s ha-sonjog érzetében oly makacsosá válnak, hogy cselédeiket, csak karomkodó angyal üzheli ki — a paradicsomból. — Kár, hogy ezen okot, mit tudó-sító igen jól tudott, nem közölték.

Hogy egy néhány 24 kros, tán két esetben nagyobbacska berki kárt tartalmazó jelentés tété-tett 1855-ben, többnyire azon szegény osztály-beliéket illetőleg, melyről az erdővágás czime-a-latt oly sürű sohajjal emlékezik tudósító, s az fölszedés végett a rendőri osztálynak átadott, némely kétes esetben bepereltetett, — az igaz; de hogy a fölszedhetett pénz a rendőrség rabok é-lemezésére s kényszerítő útlevéllel menők díjja-ra elköltötte, fölmutatható.

Ennél egy nagyobbra kérem éna tudósító-t, ti a 1856/6 katonai évet Tordára nézve két csonka számadás illeti; — egy hosszú, mely az utolsó 9 óról már be is adatott, s egy kurt, mely még soha be nem jött, ezt kérem sürgesse hirlap útján is, melyet én s a vádlott tanács oly sok ízben sürgetett.

Valótalan, hogy az erdőt azért vágatja az előjáróság, hogy a maga fizetését pontosab-ban kapja, mert azt a köz hivatalosbók megeli-tésére, fájdalom! felibe sem sikerült 4 mérföld-nyi távolból behozatni, pedig a városnak jutó 100 öl eddig elő 220 prftba került, a cs. k. já-rási főnök urnak több ízben segítő befolyása mellett, — mely közszükségre fölhasználtat-hatván, minden esetre költségkímélés lesz; de a fen-nebbiek szerint, ha csak egy írnök is ennek á-rából vár fizetést — omegát ért.

Valótalan, hogy a hus állított drágaságá-nak a tanács lett volna oka; mert sept 8-kán vételt proba 6 krra szállította a húst; és a vásár-helyi 12 váltó kros hus tudósításának második értében s a tudósító cikkének megérkezése e-lőtt már utnak volt inditva a bizományi Felvincz-re, s vételelt a legutolsó proba, melynek ere-dménye 5 kros hus lett; pedig megjegyezni vá-ló, hogy Tordán is 2 kr. accs van, — egyik a hus-fogyasztás, másik a katonapénztári, s így itt ol-csobb mindenik idézett városnál; sőt ez alka-lommal a sertés hus árát is limitálva, kérelmez-tek a mérsárosok ennek ára fölemelése iránt, melyekért bizony egy belpécenyét sem érdemel a tanács a mérsárosoktól, rólam pedig a leg pes-simabb caro se mondhatja, hogy az opti-ma lingua carot akar követeltem, akár el-vettem volna.

Valótalan, hogy színházunk általunk vál-toztatnék katonai laktanyává; mert, hogy felelő-menynyre oltalmazta Thaliának Mars foglalásai-tól, fenn és alatt, civil és katonai előjáróság e-lőtt? azt elleneim sem tagadhatják el, s a színház-épen ki is van adva Bács Károly társaságának december közepén azt elfoglalandó; hanem, hogy egy magazin egy üres szobába tététt, s egy őrszobával ellátott — való; s ennek számára a városház udvarára egy oly csinos alaku épület emeltetett, mely fa magazinok készült, azonban azon szükségből, hogy a szegény gazda marháit ki ne szorítsa, 4 lóra nézve szereltetni volt kénytelen következő okokból: az okokat becsületes hazafi azért szokta mérleg-be tenni, mert különben akárki felett serpenyőt lehet bilitenteni.

Az okok következők: Régebben az egész városháza és színház katonalaktanya volt, később felelőnek is némi be-nyújtásával sikerült a városházat a poliziai hiva-talnak hasznóberne adni; melyből alólírt szeren-csés volt altábornagy Chavanne lovag urtól a ta-nácsnak is két termet kinyerni, az északföli fekvő sötét termeken kívül s így helyezettödh-e-tett el rendőrség, árvaibizottmány és adóhiva-tal. Azonban a színház mindig laktanya maradt, — mi első vidéki társulatunknak két ízben mégis megüresített; ámbár egy szélső szoba mind-gy katonai belegház vagy őrszoba volt, s volt ez nem csak a szállásoknak a magas kormány-előtt is esmert szükségét, hanem azon okból, mert a laktanyának kibérelt szomszéd Tarsolyé-le ház istállója, az őrtanya istállója volt; de ez f. évi sz. Mihálynapiára felmondattván s a tordai új postamesternek kiadattván, az vagy a cselédek vi-gyázatlansága vagy roszakaró állal felgyújtott, leégett, s így laktanya és istálló nélkül maradvá-kényszerülve volt a község a katonai igazgató-sággal tett kötés szerint, egybútt sehol nem bé-relhetvén, mi ismét százak előtt tudva áll, egy tavaszi istállónak, azontúl rakárnak és faszín-nek szolgáló épületet állíttatni.

Hogy a pálinka kiadásra nézve nem volt licitatio, és hogy a contractus ma sem irodottalá — az igaz, ám de ez miután nem tanács műve, nem is egy ok nélkül elé állott tény; ennek körülmé-nyeivel szükség, hogy a közönség ismeretes le-gyen. — Tehát, ha legjobb az egyenes út, iné, azon vezetem el én, — az áldozat bakkja, kire nézve dies nefastuson indítványoztatott a pá-linka kiadás s dies nefastuson folytatott, — s lán ugy is fog elvégződni?

Azon időben, midőn országsszerte ugy mé-rettet a pálinka, mint a forradalom által okozott közpénzlári sebek írja, Torda is fölaktára haszná-lni e gyógyszert; de némely patiensnek kel-lemetlen izünek tartván, annak kiadása ellen foly-tonosan protestáltak; pedig azon elvért, hogy az addig áruló, de nem 400 — hanem a vég-

hezvitt özszeírás szerint 200-n alól, ne csök-kenjenek: alólírt Kolozsvárra utazott, az ottani érdemes tanácsból kinyerte azon nyomtatványo-kat, melyek mellett az utcákra, fizetés mellett osztatt, de az itteni tárgyaláskor nagyobb ösz-szegnyerés elvett vállók többsége által az egyed-áruasság állítottat meg s a „Leben und Leben lassen“ elv háttérbe szorítottat; fölterjeszt-etett a tárgy protestatciókkal megterhelve; ezeket is kibékíteni kívánván a felsőbbség, új tanácskozásra és k egyezésre nyitott tért, s fölkerlte a kiadási pontokat, melyek tárgyalása alkalmával egyik protestatál felhozta a fiscus eb-beli jogát; mire a cs. k. jár. főnök ur elnök-le-te alatt kimondott, hogy ez kutba vetett kö... még pedig oly nehéz, tisztelt olvasó, hogy maig sem válnak képesek kihúzni, s oly gordiusi csomó, melynek N. Sándorján egyedül a magas kormányt nézhelvén, kértük annak ki-mondását: hogy a tordai fiscalis jog nem több, mint egy privat jus regale — a pálinka árulása nézve. S míg ezek folytak, tordai fiscalis ha-sonbérli Blumenfeld Saul, ugy látszik, hogy a járási hivatalhoz egy ajánlatot tett: hogy ő mint a fiscus árendátora a tordai pálinka árulását lenne hasznóberlője 8000 pfért s az ő szemé-lye lenne a mltg fiscus s a Torda városa pálinka hasznóberét concentrálható oly fiscus, mely a kérdésekre felelt lenne, tán némely álarczokat lehuzna s a városnak haszna lenne... Isten tud-ja, mit irt s általában irt-e, vagy nem? mert én nem látam s nem látá ezen elnökleten alatti tanács sem, elég, hogy a magas kormány ezen ajánlatát elfogadta, indokolván a város adóssá-gainak törleszthetési módjával és a magas kor-mány e tárgyheli gyámsági jogával, s ekkor a fiscalis árulási jognak épen maradása mellett még azok is többet adtak 400 pfót rftal a 8000 felett, kik a fiscus árulása mellett igen csekély hasznó-beret reméltek s bár bizonyos volt a közönség és előjáróság előtt, hogy a protestatál és fiscus említés a hosszúra nyúlt tárgyalások alatt nem történtek volna, eddig a város adósságainak na-gyobb része letörlesztetett volna, mégis egy ár-verezés engedélyezéséért nem csak a magas kor-mánynak s viszfafolyamodtunk, hanem magához kegyes főkománynak ő herczegségéhez bátrak voltak utjában is egy az egész ügyet constati-rozó kérelmet benyújtani; de ismételve nem nyervén, már most tessék a tudósítónak addig is itelni, míg e tárgy némi részleteire viszsa-terendek.

Nagy Miklós.

Háromszék, dec. 11 én. Igéretem és szerkesztő úr fölhívása következtül már a szép Háromszékről elkezdett levelezésemet folytatandom. — elvált tüzén ki azonban ma-gannak, mindig csupán igazságot írni, reha a multba bepillantani, föllebbenteni annak kár-píját, — nem azért, mintha annak viszsa-éledését ohajtanám, hanem, hogy egészen a feledékenység és enyészett tengerébe ne gör-düljön és ne vesszen el multunk. — Három-szék közéletét figyelemmel kísérendem és igye-keznem fogok, míg erőm és tehetségem engedi, hogy „bércezes hazánk“ közkezdveségű lapja-ban a „Kolozsvári Közlönyben“ a Rikán inne-ni vidék képviseltessek, mire nézve merem és akarom binni, miszerint több székegy hazám-fia ez ügy támogatására és a feladat megol-dására nem vonjak meg segédkezőket.

De most a dolga! Mult november hó 13-án s. sz. györgyi cs. k. járás főnökünk körlevélben hivatta föl e járás jelentékenyebb birtokosait a végett, hogy mivel az Erdélyi Oláhországkál özsze-kötendő vasút remélhetőleg járásunk egy ré-szét is érinteni fogja, minő ajánlatokat tesz-nek az építések könnyebbí kivitelére?

Szép számmal jelent meg e fölhívásra a birtokosság, habár még többet nélkülözünk gyűlöltököl.

Jólesett ismét azon falak között, ily kör-ben özsze gyűlhetni, hol hajdan Három-és Miklósvárszékek érdekes közgyűlései tartattak, hol jelenleg a cs. k. járáshivatal székel, azo-kat az ismeretes, becéletes elhunyt dicső öse-

JÓ ÁM A RÉGISÉGEKET TANULMÁNYOZNI.

Nagybrittánia és Irland régiségtani tudományos társulata, mely, mint a British Association, minden évben más-más helyen tartja nagy ülést, az idén Edinburgot választotta gyűlése helyé-ül, hol többek közt Dr. Bruce, ki az angol régiségekről kiadott beces műveiről ismeretes, felolvasást tartott, melyben meg-kísérté bebizonyítani, hogy a komoly tudományos dolgok tanul-mányozása gyakorlati, sőt politikai czélok elérésére nézve is mily fontos és szükséges. Ugy hisszük, kedves szolgálatot teszünk, midőn közönségünkkel megismertetjük ezen értekezé beszédét, mely a jelenre czélzó, pikáns vonatkozásai által osztatlan tetszést vívott ki. Dr. Bruce azt mondta, hogy: jó ám a régisége-ke-t tanulmányozni! s hogy ezt kézzel feghatólag bebizony-nyította, azt azok is meg fogják becsánni, kik a vaskalapos tudó-sok iránt, minők az archaeologok közt sokan vannak, ellenszenv-vel viseltetnek.

„Ugyan,“ így kezdé a szónok, „ha valaki Anglia első mi-niszteréhez akkor, a midőn Poroszországnak háborút izent, így szólott volna: „My Lord! Ne vegye rosz néven; de egy jó ta-nácsosul szolgálhatok. Mielőtt a fontos lépés megtételére elha-tározza magát, ne sajnáljon egy pár hetet áldozni a római régiségek tanulmányozására.“ — mit tartottak volna felőle? Kétség kívül kikaczagják vala. S vajjon mit gondolt volna egy miniszterről, ki a legválságosabb percekben az özsze gyűlt cabinetnek hátat fordít, sürgönyeit elhanyagolja és futárokat, követeket a jó is-

TÁRGZA.

Gazdasági egyesület.

Gazdasági egyesületünk f. hó 22-én tartott ülésében a köz-figyelmet nagy mértékben igénybe vevő tárgyak kerültek sző-nyegre. Először is a borászat ügyében kibocsátva volt bizott-mány körútljáról lön felolvasva annak terjedelmes és sokoldalú tudósítványa, melyet — mint valószínűleg nem sokára sajtó út-ján is megjelenendőt — hazai borászatunk szempontjától előre a-jánlunk gazda-közönségünk figyelmébe. Jövő évben, ha a körül-mények kedvezők lesznek, a küküllői borvidéket fogja az egyet-ly vizsgálat alá vételni.

Hajnik János, ezenki jószágigazgató urnak a folytonos ter-melésről indítvány, az ismeretterjesztő szakosztály ajánlata nyomán, rendezettebb gazdasággal bíró hazánkfiainak, főleg szé-kelyföldi praktikus gazdáinknak azon kéressel fog kiküldetni, hogy annak gyakorlati alkalmazását megkísérítvén, az eredményről a választmányt tudósítsák.

Szíves elismerése jeléül, a választmány fel fogja a köz-e-lebből tartandó közgyűlést szőlőitni, hogy nagyérdemű igazgató-urat az egyet tiszteletbeli tagjának nevezze ki.

A honi gyümölcstenyésztés érdekében a magas kormány két javaslatot közöl az egyelet, felkérvén, hogy mindkettőre véleményét terjeszse föl. Az egyelet az indítvány elveit teljesen osztja, csak a praktikumra, a kivételre nézve tértek el nézetei. Az egyelet csak is a m. kormány s az egyházi hatóságok részéről használandó erkölcsi eszközök czélszerű s szelid alkalmazásától várja ezen hasznos iparág felvirulását s elterjedését hazánkban. Ilyen eszközök lennének: népszerűen oktató kézi könyvek elter-jesztése, példányiskolák felállítása az ország több pontjain, egy-házi befolyás, buzdítás, s végre határrendezések s tagosítások-nál éppen e végre bizonyos területek kiszakasztása. Tauffer Fe-rencz egyleti tag, és Csulak Dániel ur tudósításai a gróf Bethlen Sándor nyájából szerzett angol leicestéri fajú sertések hízekony-ságáról rendkívüli érdekek birtak. Tauffer ur ezen fajból hízalt 2 darab sertése közül az egyik 19, a másik 8 holnapos korában öletett le. Az elsőnek tömeges sulya 363, szalonnája 223 f. A második tömeges sulya 224, szalonnája 112 f. A midőn az u-tóbbival egy idejű mangalica faj tömeges sulya özszesen csak is 110 fontot ütött. Ezen sertésfajt ajánljuk hazánkfiak figyelmébe.

A bécsi gazdasági egylet részéről május havában rendezen-dő tárlathoz csatlakozásra, hazánk jelesb termékei által abban részt venni, a honi gazda-közönség föl fog szólíttatni.

Vajda Dániel érdemes hazánkfiának „Borászati közlemé-nyek“ című, sajtó alatt lévő munkája meleg pártfogásban ré-szesült, s jeles mustmértőjére is számos megrendelések tététek.

ink jellegét magukon hordó arcokat viszont láthatni!

Örömmel vettük e gyűlésben cs. k. járásfőnökünköt ama birt, mint már csaknem bizonyos, hogy elvégre, habár a birodalmi fővárostól legtávolabb is esik a szép Háromszék, csaknem egy zugban szerényen elrejtve, néhány év sebes elröppenésével arany kalászt termő rózsáknak, a vadregényes bércek aljában vasút vonul el és így össze leszünk kötve a művelt világgal, mely minket mindig ki csinált vett.

Örömmel ajánla föl éppen ez okon az áldozatra mindig kész háromszéki birtokosi osztály e gyűlésben a vállalkozóknak a vonal által akárhol érhető helyét díjtalanul, e mellett még több napzámot, anyagot, fuvarozást és pénzbeli segélyt igérvén. Nincsen e gesztus tudomásunkra még, hogy vidékünk melyik helységeket határait érinteni a tervbe vett vasút, de bizonyára Háromszék közönségét nyilvánított, ha Brassótól K. Váshelyig, és így csaknem egész Háromszék érintve, az öltöző szorosan menne be Moldvába Galacznak, — ez ohajtásunk azonban nem teljesíthető, megnyugsunk, ha Brassótól Uzonnak a Feketeügy mellett Kis-Borosnyón át a Bodza völgyén fog bevetetődni.

Menynyit nyerünk mi háromszékiek is a vasúttal, midőn ipar, kereskedés, nemzet-ügy egyenlő gazdaságat más lendületet nyer, nem szükség fejtegetnem.

Anynyit azonban helyén látok megemliteni, hogy székely hazámfiai az építéseknek is tetemes anyagi haszonra tehetnek szert, ha például jól eleve az anyagok, mint kő, cseréptégla, fa stb. megszerzéséről gondoskodnak és annak idejében a vállalkozókkal szerződnek, — e hasznát nem kell idegeneknek becsátania.

Még valamit a vasútról. Székely gazdák közül többen aggodalmukat nyilvánították afelől, hogy majdan az építéseknek a magas napzám mellett anynyiba igénybe vétetődik a különben gazdaságunk mellett munkás-kéz, hogy mi, midőn egyfelől a vasúttal csak nyerünk, másfelől gazdaságunkat tetemesen csökkenti látjuk napzámok hiányában.

Ez mindenesetre nagy baj lenne, mit nem csak Háromszék, hanem az egész Barcaság, a 40 ezer lakosú Brassó, Székely, M. Váshely, Kolozsvár stb., melyen kellene hogy érezzen.

E bajon nézetem szerint csupán csak a gépekkel, a gazdaságat e hatalmas emeltyűvel segíthetn; a gépek drágák az igaz, de ha három, négyen vagy többen is csatlakoznak egy társaságba, könnyebben szerezhetjük meg, csak akarat kell és — pénz.

Végzetül időjárásunkról meg annyit, hogy november első napjaitól kemény telünk van, mi nem egy gazdát hozott aggodalomba, különben is igen gyengén állván takarmány dolgában.

Hunárkay.

Cserhalomtáj, dec. 15. Hét év óta e teren heverő tollamat ismét fölveszem, hogy e lapok hasábjain legyen képviselve Erdélynek a multban, történelmileg nemzeti jelentőségű, a jelenben is bájos fektű, de jövőre is, kivált tagosítás mellett, gazdaságát által magosra virulandható értékes vidéke. *)

Es e lépésre a minden oldalról élénkülő munkássági jelenségek mellett, gr. Mikó Imre nagyméltósága erénytelen buzgalma és tettben gazdag hazafiságát jellemző felhívása határozott, mely a már-már testté vált ige, — az **erdélyi múzeum egyet** megalapító aláírását is meghozza mellette, hogy szent örömet keblünk érzelmét tetben is nyilváníthassuk.

Azonban, a mint a felül mondtakból látható, elméleti munkásságom is minden poltkai színezetűtől távol, — s most egy előle legalább, egyéb haladási mozgalmak mellett, inkább a gazdaság körében fog központulni, mint mi a egyedül tényező, emeltyű egy időre e vidék jelenségét megteremni.

De mivel egy jozanabb gazdaságat föltételezi, hogy célszerű nevelés mellett e hazá-

*) Legyen szabad kifejezni örömrünk a felett, hogy kegyedet r. munkatársaink sorába számíthatjuk. Szerk.

nak becsületes, a keresztényi szeretet malasztól áthatott, a jelen nemzedéknek értelme- sebb polgárok neveltesse; a gazdaságat haladásnak indult irányja mellett, a népnevelés körüli eljárás lesz, mit levelezési tisztem igénybe veend.

Es minthogy e vidéket vegyülten lakják Erdélyi testvér nemzetségei, kivétel nélkül mindenik haladási mozgalmira kiterjesztem figyelmemet, azon meggyőződéssel, hogy csak testvéri-karöltve haladással virulhat ránk a jöni kellető jobb kor.

Es ez előzmények után, mellőzve ezúttal a Beszterczen működő német színtársulat működését, közönség általi fogadtatásait, — mellőzve minden egyébét, e vége felé közelgő esztendő multjára vessünk egy futó pillanatot, és lássuk miként lön jutalmazva a remény kecsékettő igája alatt igyekező gazda faradalmiban?

Ez év első pár hónapja alatti jó tél után egy pár martiusi naprideg száraz hidege csak késői és így gyenge őszvetéseinket megrom- gálta ugyan, de a bekövetkezett kedvező időjárás mellett még is középszerű aratásunk volt.

Tavasztételeink jól sikerültek, — és ki- tűnően törökbuza termésünk még a leggyen- gebb földeken is évtizedek óta nem látott gazdag volt.

Széna termésünk is reménytelen feletti, az az előtti éven gyököstől kiaszott, s feregki- rágta réteink és kaszálóinkon. Azonban a kis- sebb völgyek ki-kiaáradott patakjai nem kevés kárt okoztak, részint eliszapolván, részint megiszapolván a rétek természetét.

Szőlők kora fejlődése és dusvirágzása gazdag termést ígére, — hanem virágzás ut- án a gerezek gyérülése, levelezés után a nap heve lepergetvén, s majd augusztus és szeptember kellemetlen időjárása egészen elbu- sitottak a kevés és egres szüret felől; míg nem a beköszöntött octoberi kedves időjárát meghozza közepes jó szüretünket. Minden da- rab szőlő más termést adott. A hol sok kö- vér, mi az idén elasztott, járdován és lány- ka szőlő-töke volt, bóra nagyon jó: kivált a ki 3-4 nap egészen ki nem nyomott szőlő- lőjét nem sajtolta ki, hanem engedte az asz- szu szőlőt fölözni, mit anynyival inkább le- hetett hagyni, mert a hóharmat kiszáraztatta szőlő-szárak által okozható kesernyesség- től nem lehetett tartani. A hős és tők szőlő adott legrosszabb termést, — mindazon által legsavanyubb borainknak is többereje és tart- hatósága van, mint a tavalyi termésnek. És különös, mit fel kell említenem, hogy a bór- forrás nagyon rendetlen volt, s még most is van ki nem fort mustunk.

Végre még meg kell említenem, hogy gyümölcsfaink természetén maradtak, s kosto- lóba is alig látunk gyümölcsöt. És még csak annyit: őszvetéseinkből kevés van kellőleg mielőtt föld és kora időbe elvetve.

Szőlőink nagyobbára fedetlen maradtak, véletlen bekopogtatván hozzá a hó és fagy- gyal szánatos tél; mely a vizeket is oda fagy- lalá, hogy teherrel járhatának rajta át maig, midőn a tennap otai lágy idő és eső jégme- nést idézett elő.

Zágon, nov. 30. Helységünk a napok- ban egy vérlázító családi esemény színhelye- lön, melyet nem tartok merőben érdektelen- nek közölni. Az eset ez: helységünkben élt, nem a szeretet, és családi kegyelet, de a gyűlölet, s kénytelenség lánczaival egybe fű- zve egy szerencsétlen nagyanya házánál egy atya T... M... nevével, fiával és menyével. — T... M... iszákos természetű s a részeg- ség szülte hibák következtében öreg anynyán kívül mind nevével, mind menyével, mind fi- ával kit az aszszonyt ellene folyvást ingerel- tek, örökös viszázkodásban élt; sőt a nők- keli ezen kockázásait fia gyakran meg is pá- holta. Közlebebről is fia hön nem letében, menyével egyszerre összezerörren, s ez alka- lommal valóból, vagy csak izzesíteni akarásból menyére fejszét ragad; — az ifjú aszszony, és anyosa a nem sokára haza érkező fiúnak T... J...-nak az öreg ezen házastársát hét tetővel adják elé, s a fiu felbőszülve atyjá- ra rohan, s azt ágyában — lelénél már fekü-

ve — derekosen megdöngötte; az apa fel- kél, felöltözik, és sötét fenyegetéssel fiat az udvarra hívja, de ez neje szobájába tér visz- sa, azonban atyja pár percze az udvarra nyíló ablakon át egy elrejtve volt fegyverét reá sűti. A serét vagy golyó, sípkája ellenzője által gyengítve, csak orrát és felszemét hor- dotta el, s a golyó koponya csontjába mega- kadtva, és agyát nem érve, nem ölte ugyan meg, de a megmaradás még kétes, s a leg- jobb esetben is a fia örökös felség. — A bübös fiugyilkos, — kit még a rejtegetett fegyver vetke is terhel — rögtön elfogatván, a büntető hatalomnak szolgáltatott kézbe, — és mit írjak még többet?

XXX

KÜLFÖLD.

Ugy látszik, mintha haldokló évünk dús ö- rökséget akarna nekünk hagyni egy falka meg- oldatlan kérdésben, melyek nehéz bonyodalmak csirait rejtek méhökben. Mily komoly fordulatot vón a diplomatai vitakérdések legesekélyebbike, — a neu enburgi; mint látjuk néhány nap- óta az Anglia s Oroszország közti viszályt is a persiai harcban fenyegető mervébe nőni ki- magát, — s végre az utóértekezletek kér- désé is, mely eddig oly békés kilátásokat nyit- a jövőre, nem egy villámot látszik ölénben rejt- ni. A képviselt hatalmak elvei kiegyezkedésről nem igen van szó, sőt, a mint tudni akarják, a bécsi kabinet sürgőnyt vett Párisból, mely Fran- cziaország a Polgrád-kérdésben képzelt end- geményeit kétségbe vonja. Természetesen az értekezletek megnyílásának időpontja sem fog oly közel kilátásban állani.

Azon politikai vitályos kérdések közül, melyek jelenleg Damocles kardjaként függnek fejük felett, a mi földrészünkön közelebb csak a neu enburgi kérdés fenyeget veszélyes utra- térréssel. Hogy a személyes hajlam, bizonyos háláérzelem, mint gyermek lelkek képzelék, Napoleon föllépése indíthassa egy oly állam ja- vára, mely neki rossz napjaiban vendégkezeltet- nyújtott, azt soha se vártuk. Hogy az ily gyön- gő érzelmeken túl van a francziák császara, azt többször tanusítottuk. Mindemellett is az ő Svájc- elleni nyílt föllépése eléggé meglepő. Egy orosz sugallat után működő brüsseli lap — „Nord“ e- vitás kérdésére hólmi fényt lövell, mely az e rész- ben támadt aggodalmakat igazolhatja. E lapnak egy közelebbi cikké szerint majdnem az látszik, hogy Oroszország nem anynyira a Poroszország és Svájc között felmerült különös vitapontokat vette szemügyre, mint egyáltalában a Svájcnek az európai államrendszer körében állását. Ez áll- lás — ugymond — egészen ferde; a Svájc az újabb történetek minden szakában botrányköve volt az európai diplomatiának. A svájci kis ál- lamok zavargásai, intézvényeik különbözőzése s a más országok lázas szellemeinek nyújtott mene- dek, a szövetség nagyhatalmának örökös ag- gályt és zavart okoztak. Ha azért a Svájc nem teljesíti a legszigorubbán az 1815-ki szerződés- sek minden pontjait, elveszti ezáltal merőben a közjog alapját, a melyen akkor szervezetét nye- ré, s úgy Európa is az ő fennállását biztosító kötelezettségek alól feloldva, Egy más helyen ar- ra emlékeztet az írt lap, hogy már a „Sonder- bund“ idejében Metternich hg. mintsintén Gui- zot ur forma szerint helytelennek nyilvánították, monarchiai államok közepette egy köztársaság fennállását megengedni.

A berlini harczias készüléke- ről írják a „D. A. Z.“-nak: „Az itteni had- ügyminisztériumban már készen állnak az illető parancsnokokhoz intézendő iratok. Hallani, mi- képp azon esetben, ha a Poroszország komoly rend- szabályokhoz nyul Neuenburga névze, két had- testnél több jőne alkalmazásba. Itteni körökben már nevet is tudják a Svájc ellen menendő csap- totk főparancsnokának. E hadjárat költségeit Poroszország később a szövetségtől fogna követel- ni. Mint hallszik, a porosz kormány az illető német szövetségi államokhoz fordult seregei- nek átbocsátása céljából. Tudni akarják, miképp ez utóbbi ügy rövid időn a szövetség- gyűlésben is szóba jöved.“

Ezzel szöhangzólag írják egy hamburgi

lapnak Berlinből: „Egyértelmű tudósítások sze- rint legalább is négy hadtest — körül-belől 135,000 — 140,000 főig — fog mozgósíttatni. A helyzet komolyságát nem lehet félreismerni, amár soha se kell feledni, miképp a 8-ki jegyzék késznek nyilatkozván a Svájcban valamely ha- rátságot hatalom által teendő javaslatait elfogad- ni, világosan közbenjárásra utal.“

— Anglia magatartása a neuchateli bajt illetőleg nem igen lehet kétséges, ha a „Morning Post“-ot halljuk, mely így szól: „O- roszország igazgatási kísérletei Európában szintoly sikertelenek fognak maradni, miként keleten. Azon törekvése, hogy Szárdiniát a maga részére vonja, már is hajótörést szenved- tett. Azon gyámoltás, melyben a nápolyi ki- rályt részesíté, ezen fejedelem koronájára néz- ve igen veszélyessé válhatik. Azáltal, hogy Po- roszországot pártolja, IV-ik Fridrid Vilmos Neuenburgot s hitelének, valamint tekintélyének egy részét fogja elveszteni. Egyáltalában nem vol- nánk meglepetve, ha a szövetségi tanács — Orosz- országnak Nápolyban és Rómában folytatott fon- dorkodási nyomán — a Nápolynak hat és Róma- nak adott két svájci ezredét hazahívna.“

— Bernben a nagytanács ülésének meg- nyitására annak előke Kurz ezredes ezen szavakkal végé beszédét. „Vajha, a kiknek ke- zére van bízva a szövetségi ügyek vezetése, az egész hazájára értenek megoldani ezen bo- nyodalmakat s megóvnának minket a háborútól, emlékeztvén ama mondatra:

A háború székér, ördög a kocsisa, Merre megy, a benne élő nem gyantítja, Saját vagy idegen vetésen keresztül! Ha tán nem sikerülne méltánytalan igé- nyeket másképp eligazítani, ám akkor ragadon fegyvert az összes nép egyetértőleg s az ide- gen megtámadást verje vissza a hon földéről. Islen legyen nekünk ezután is erős oltalmunk, mint volt eleitől fogva!“

— A persa-angol összehútközés- nek francia közbenjárás folytán remélhető ki- egyenlítése iránt jó hírek töltik ugyan a stam- buli leveleket; azonban ezeket már csak azért is vigyázva kell venni, mert az csakugyan Fran- cziaország méltóságával ellenkező volna, a bba- n keresni a kiegyenlítést, miszerint a persiai követi felhagy párisi útját a s francia követ nem tér Teheránba vissza. Egészen másképp s úgy hisz- szük valószínűbben hangzik, a mikor az „A. A. Z.“-nak Stambulból így írnak:

„Tudva van, hogy néhány éve a czár, a- zon ürügy alatt, hogy a káspitengeri-kereske- dés oltalmára a turkoman kalózok ellen, egy ál- lomásra volna szükség, a sahtól egy az aste- ra badi öbölben fekvő szigetet nyert ki magá- nak. E sziget meg lön erőstve s nagy fegyver- tárakkal ellátva sat. Jelenleg, mint Teherán- ból közlik, az ottani orosz követ, Anicsoff, a sahtól ismét egy darab persa terület átengedé- sét kívánja Oroszország számára: Matu tarto- mányt, az Araxesnek a Kaspitengerbe ömlésé- nél. Ürügy természetesen most sem hiányzik; O- roszországnak szüksége van e földre, hogy a környékben lakó nomád törzseket jobban féken tarthassa. Alig várható, hogy a sah jelenleg, ki- vált a mikor a muszka neki segélyt is ajánland Anglia ellen, a barátság érzelmű szövetség ki- váltát visszautasítsa.“

Sz. Pétervári levelek 7 és 8-róla fran- czia lapokban igen is megerősítik Oroszország- nak ezen harczias indulatát. Szerintük már is megérkeztek volna az orosz hadminisztériumba több Ázsiában vezénylő tábornok tudósításai, név- szerint Churleff thnoknak egy teljes táboro- zási terve, ki csak a helytartó, Bariatinszki hg. viszszatérését várna szemlézeti utjából, hogy seregt megindítsa. Már novemberben kiment Sz. Pétervárról a parancs, az Araxesnél 40,000 em- ber őszponosítása iránt. Az első, két gyalog- osztályból a kellő tüzéséggel s könnyű lovas- ságból álló hadtest, Nachitsevanból Khoi és Taur- is fel indúl. A második hadtest Khoslowszki altábornagy alatt. Bakubban gyűl össze tartalék- képpen, onnan a Kaspitenger nyugoti partján Asterabadig mozdulhat elő, honnan a Herat felé vezető út termékeny völgyön megy keresztül. A harmadik hadtest, mely már a Kaspitenger keleti partjára van áttéve, Korasan- és Kivába fog beútni.

tenre biz csak azért, hogy Hadrian és Antonin erődeit meg- vizsgálni az ország északi részére kirándulást tegyen? Szepon megköszöntök volna neki, képelem. És mégis, ha jól megfon- toljuk a dolgot, bizony nem ártott volna a jó tanácsot követni; mert az nem oly rendkívül neveltes, mint egyelőre véltük. Te- gyük fel, hogy ha Aberdeen lord Northumblandba jött és ma- gát a helyi fioklarsulat vezetésére bízva vala, mit mutat- hattunk volna neki valami olyast, a mi a keleti bonyolult kérdés megoldásában a nagy angol nemzet erélyének sikeresebb kifejté- sére hasznos lehetett?

„Először is bizonyosan figyelmeztettük volna a walling- streetre vagy valamely más római hadiut, melyek meglehető- ép állapotban megmaradtak. Miután ő nagyméltóságával átkeltünk volna a költötésen, melyet ezelőtt mintegy 1800 esztendővel csi- náltak, így szólunk volna: „Méltoztassék jól szemügyre ven- ni, milyen gyakorlati emberek voltak azok a rómaiak. Ha az el- lenség felé előnyomultak, a seregmozgatással mindig képeso- lóban tartották az útiépítést. Nem gyávasságból telték ezt, hanem hogy a hátulak-csapatokkal könnyű őszkekötötésben állhassa- nak, elelmi szereket pontosan szállíthassanak, vagy szerencsét- mert ámbár katonáink testalkata nem oly erőteljes, mint a római- legióké volt, mégis a Szekasztopol előtti magaslatocon az ég- hajlati zordon időjárásokon oly gondatlanul ki voltak téve, mint ha soha egy római hadsereggel se történt. „Áztán alkalmasint figyelmebe ajánlottuk volna ő lordsá- gának azon rendszert is, mely szerint a rómaiak tanyáikat fűtő- mit önnék nem szabad feledni.“

zon időben inkább el volt foglalva, hogysem a régiségeket tanul- mányozhatta volna, s csak miután hadseregünk a legnagyobb gyöt- relmeket és veszélyeket kiállotta, jutott az illetőknek eszébe, hogy bizony jó lenne Balaklavától a táborig utat készíteni.

„Továbbá kétség kívül elvezettük volna őt néhány olyan állomásra, hol római erődk maradványai láthatók, hogy meg- mutassuk, mily roppant gondnal szókáltak a rómaiak magukat kö- rülszáncolni, habár csak egy éjszakára állapotuk is meg. Bor- covicus romjainál meggyőződhetett volna, hogy mihi-lyt a had- sereg táborba szállott, azt azonnal vastag köfállal vették körül, s lakhelyekül kőnyhókat készítettek. Ezen tény bebizonyítja, végett a Trajan oszlopain kivehető kömszettekre hivatkoztunk volna, melyek katonákat ábrázolnak, a mint azok a dákok elleni hadjáratban köfállakat emelnek. Így, például meggyőztük volna ő lordságát arról, hogy nagyon szükséges lett volna erős, me- leg lakhelyeket készíttetni hadseregük számára, mihi-lyt csak egyidőre is megtelepült valahol. De a régiségek tanulmányozá- sa hiabavaló idővesztegetés! Mit ér elmult idők tapasztalataiból me- gírni hasznát? Így gondolkoztak miniszterünk és tábornokaink; mert ámbár katonáink testalkata nem oly erőteljes, mint a római- legióké volt, mégis a Szekasztopol előtti magaslatocon az ég- hajlati zordon időjárásokon oly gondatlanul ki voltak téve, mint ha soha egy római hadsereggel se történt.

„Áztán alkalmasint figyelmebe ajánlottuk volna ő lordsá- gának azon rendszert is, mely szerint a rómaiak tanyáikat fűtő- mit önnék nem szabad feledni.“

sabb eljárást gondolni, mint a hevített levegőt a szobák padlása alatt elvezetendő csöveken szétárasztani? Ily móddal parányi kis tűz elegendő arra, hogy azzal egy egész sor lakszobát befűtsünk. Hanem persze akkor nem érkeztek a régiségeket tanulmányozni, s hadseregünknek tünni kellett a csikorgó hideget.

„Mi a római tábor elelmi biztosainak eljárását illeti, erre nézve a Hadrian és Antonia vonaloni állomásaink kevés felvilá- gosítást nyújtanak; de a Trajan oszlopa körüli tanulságok párkány- zat e hiányt is kipótolja. Azon fontos körülményre figyelmeztet- tük volna őt magasságát, hogy midőn Trajan a Dacia elleni had- járatot megkezdette, előkészületei közt a széna-beszerzést leg- fontosabb, első teendőjének tartotta. A szénakazalok helye maig is kivehető. „My Lord!“ mondtuk volna a miniszternek, „gondoskodjék, hogy elelmi biztosai a legaprólékosabb dol- gokról se feledkezzenek meg, mindenek fölött pedig, az iste- nért! vigyázzon, hogy a lovának szénája legyen.“ Hanem per- sze a mi hatalmas embereink nem érkeztek a régiségeket tanulmá- nyozására időt vesztegetni, s ezért a szabasztoloni magaslatocon lovainkat a legborzasztóbb hidegben úgy eléhezítették, de úgy eléhezítették, hogy résztint elhullottak, részint hitvány gabancso- ká lettek. Mind ezek után talán meg fogja engedni akarki, hogy még egy miniszter elnök is sok hasznát veheti, ha a régiségek tanulmányozására egy kis időt szentel.

Turul.

Ez intézkedések következtében állit ki a Porta is Erzerumnál 35.000 főnyi figyelő hadtestet Izmail pasa alatt —

„A szicíliai hivatalos lap” jelenti a szicíliai forradalom elnyomását, mi a nélkül történt, hogy a kormány egy puskalövést tetített vagy egy csepp vért ontott volna. A fölkelés feje Francesco Bencivenga báró volt, ki több özszeesküvő társával elfogatott, de ez utóbbiakat tanuk hiánya miatt elbocsátották. Ö négy hónappal ezelőtt jött ki a börtönből, s azután néhány barátját özszeüjítván, Mezzosot, Villafratit, Ciminnat és Ventimigliát akarta fellázasztani. A népség azonban nem sokat hallgatván reá, a banda Cefalu felé vonult, ott szétszórta őket Marra és Chio alezredeknek hadsapata és a tartományi csendőrség. Ezután az erdők és hegyek közé menekült, hol a fölkelők egy része magát megadta, míg a másik rész, e közt Bencivenga és a főnökök, a katonai erő által elfogattak. Im ennyi az események hivatalos előlegezése röviden. A törvényes vizsgálatot a hely színén megkezdették.

A „Times” szerint a nápolyi orgyilkos, Milano igen átkodott volt. Első vallásakor írásban a következő vallomást tette: „Hat év óta gyűlölöm Ferdinándot. Az 1848-ki calabrai fölkelők közül vagyok. Senkit se fogok elárulni.

E vallás a rendőr főnök, Nunciante tábornok előtt történt.

— A francia megyefőnökök nagyrészt megannyi pasának képzelték magukat. Egy az Isten és Napoleon az ő profétája. S jelenleg autocrata lévén az ország feje, azt hívek a megyék főnökei, hogy nekik is szabad elkövetni szükség esetében egy-egy megye-csint, azaz, a községtanácsak felosztásában igen is bőkezűen jártak el. Legközelebb a belügy-miniszter egy körlevelben arra inti őket, hogy ovatosabbak legyenek ilyeszerű eljárásukban, s a községtanácsoknak mindenben a legnagyobb szabadságot engedjék, mi a tisztán községi érdekek vitálatását a törvény határai közt illeti. Gyakran fáj nekem — ugymond a belügy-miniszter — azon törekvést látnom, mely a tekintélyt csak ennek erőyes gyakorlatában hiszi állani, s nem veszi tekintetbe, hogy a császár kormányának jó szolgálatokat tenni abban áll, hogy azt megkedvel tessük.

Nyílt tér.

Hála-nyilatkozat.

Leányink vannak, kiket szelidekké, értelmesekké, és gondos munkaképesekké neveltünk szívünksgallta feladatunknak tartjuk, hogy a nemzeti művelődés szent oltárára kitelhető áldozatunkat mi is meghozhassuk, lelket és értelmet kell neveltetnünk, mert ezek a világalom. A világon legdrágább kincsünkkel kell a honnak áldoznunk, gyermekeink képzett szellemével; s ha ezt a szülők felfogva követik, áldozat által bár, de annak jótekonny nyereményjei nem csak a közel napokról, de a messze jövőről is el nem maradnak; e biztosítja az özszes nemzet életét és szép jövőjét. Miveletlen ember szerencséjének sem ura.

Mi, Kiss Mihály, Cseh Sándor és Temesvári János, a harmad évvel ez előtt megnyílt leányiskolát S. Sz. Györgyön, ugy szölvá, öllel ragadtuk, hogy annak csirájában életet és lendületet adhassunk. Áldoztunk és áldozunk, de ingatlanul, és hova tovább nagyobb örömmel; mert az ilyesmit a gyermek felöltő fejlődése ah! mily enyhítőleg tudja lefizetni, sőt feledtetni, mert ez a ráfordított áldozatnál ezerszerre drágább kincs. Jovaink ide tova kezünkkel elsikolnak, de a művelődés gyerme-

kinknek oly bizonyos sajátja, hogy azt tőlők maga a vész sem képes elrabolni.

S e tárgyban Dobai Mária aszszonság, és férje, mint segédje Vida Daniel ur, kitűnt nevelési hajlamukkal, buzgalmukkal, és leánygyermeknek oly igen szükséges erkölcsképző jó tappintatukkal, minket önkénytelen elismerésünk szerint leányinknak annyira megörvendettettek, hogy magunkat azokkal együtt legszerencsésebbeknek kell ismernünk, midőn azokat nevelői szárnyuk alá lehetett szerencsénk helyezni. Egyikünknek van ott egy, másikunknak két, harmadikunknak három leánya, kik közül még a kezdő is örömkönyre indita a rögtön felismersző siker által; s bár meny-nyi leányunk volnának is, rendre mind szárnyuk alá adnók bármely házi rövidségünk mellett is.

A mely halával vesszük az érdemdu nevelők eddigi eljárását, mit kívülnünk a többi neveltető szülők is épp így éreznek; azon me- leg érzettel ohajtjuk, hogy az ég pártolása alatt hoszason működhesse nek, a szülők örö- mére a nevelvények hasznára, s általuk egyes családok, és az özszes nemzet-család nyere- ségére!! —

Tulajdonos és felelős szerkesztő: BERDE ÁRON.

H I R D E T É S E K.

Mezőgazdákat érdeklő HIRDETMÉNY.

Dr. Svoboda Gusztáv, az innsbrucki cs. k. egyetemnek állatgyógytani tanára.
Dr. Koschate, a porosz-szilézia középponti állatkinzás elleni egyetelnőke.
Dr. Khuen, a bécsi középponti állatkinzás elleni egyetelnőke.

Korneuburgi baromtáp- és gyógyport

Lovak, szarvasmarhák és juhak betegségeinél, különösen következő esetekben jó lelkiismerettel és teljes meggyőződéssel ajánlják.

Szarvasmarhákál betegessé vált tejelválasztás, emésztési fogyatko- zások folytán kevés vagy gyöngye tejelés esetében, mely a pornak használatá által meglepően javul; továbbá vérfejes kezdetekor, májvészben és puffadságban.

A löbetségeknél hasznossága kétségkívül: tüdővészben; torokbajban; szelid ter- mészetű és aggasztó mirigydaganatokban; feregálmakban.

A juhál jótékony befolyást gyakorol a mételynél; májrothadásnál; épp így az al- testrendszer minden bajiában, hol téltenség a baj oka.

Azon baromtenyésztőknek, kik állatorvosi segélytől távoli pontokon laknak, ezen baromgyógyszer igen ajánlható. Mindig kapható az a következő letétheleken:

Főszétküldési raktár a kerületi gyógyszerertárban
Korneuburgban. Alsó Austriában.

Ára a kis csőmegnek 24, a nagynak 48 pkr.

Főletéthele Erdélyre nézve:

Kolozsvárt: Wolff J. gyógyszerésznél.

Szebenben: Zöhrer F. J. Brassóban: Gyertyánfi József és fia.
Beszterczen: Dietrich Sámuel Szászvároson: Spech Gusztáv gyógysz.
Csikszárdán: Spreutz Pál Szászrégenben: Traugott Wachner
Dézsen: Krémer S. Székely-Udvarhelyen: Kauntz J. A.
Erzsébetvároson: Smidt A. Tordán: Welics György
Kőhalomban: Nagel Smidt örökösök Segesvárt: Misselbacher A.

Mind ezen bizonyos uraknál kapható: Dr. Svoboda Gusztáv jó hatásáról is- mert disznó-gyógyport is, mely a disznóknak többféle betegségeiben, mint gyors men- tőszert alkalmazható. Ára a nagy csőmegnek 1 frt. 12 kr. a kisebbnek 36 kr.

Azon gyógyszerész és kereskedő urak, kik bizonyosok kívánnának lenni, s na- gyobb mennyiséget átvenni elhatározzák, sziveskedjenek magukat Misselbacher B. J. urral (Segesvárt) vagy az alsó austriai, korneuburgi kerületi gyógyszerertárral, hol az ajánlatok elfogadtnak, bérmentett levél útján magukat érintkezésbe tenni.

Cs. k. kiválts. Anatherin szájviz. POPP & J.

gyakorlati fogorvostól Bécsben, a várban Goldschmied- utca 604 szám alatt.

E szájviz hasznossága mellett 1000-nél több bizonyítvány szól a legjelesb tekintélyektől, valamint a naponként emelkedő fogyasztás is, mely a birodalomban szinte 200 raktárt telt szük- ségessé, azt bizonyítja, hogy e szernél, a száj minden betegségeiben, jobb nincs.

Minden üvegecskének hasonló alakja van, mint az itt álló kicsinyített rajzolat, és saját pecsétével van ellátva. Minden raktár köteles egy üveg szájvizet csak 1 f. 20 pkrón árulni.

Kapható e szájviz

Kolozsvárt Wolff J. gyógyszerész, Beszterczen Dietrich Sámuel, Brassóban Kinn és Klokner, Fejérvárt C. M. Megay, N. Szebenben Zöhrer és A. Popp, Segesvárt J. B. Misselbacher, M. Váshelyt J. D. Fogarassy, Szász-Régenben Dietrich és Wachmer, Szászvároson J. F. Leonhard, Tordán Wolff Gábor uraknál.

Bizonyítvány.

Felhíva érzem magam a Popp, bécsi fogorvos urtól feltalált Anatherin szájvizet mindenki- nek ajánlani, a ki foghús-vérzesben szenved vagy rossz fogai vannak, minthogy magam is hasz- náltam s valóban a legjobb hatását tapasztaltam. — Znaim, jun. 1854.

Walter János s. k.
polgár Znaimban.

Gyógyszeres szappanok.

A biztosan s gondosan készített

GYÓGYSZERES SZAPPANOK

használatára újabb időben va-

lódí szükségessé vált, mi itt

a lehető legteljesebb

módon találja kielé-

gítettését. Az ezen

szappanokban foglalt

gyógyszerek formája s

menyisége részint el-

ismert ügyességi és magas

állásu orvosok itélete által jó-

váhangyva s azoknak saját hasz-

nalata által teljesen igazolva van, részint pedig a készítmények alapjául vett növények különösen oly egyéneknek erednek, kik az orvosi szakban tekintélyű szolgálnak. Ekképp már ki- sebb körökben sikerült irántuk kedvező részvételek ébresztetni, mely körökből azon felszólítás indult ki, hogy a közönségnek nagyobb mértékben nyujtassék alkalom, magát kellemes formájú s csekély költséggel járó alkalmas szerekkel elláthatni. — AZ ALÁBBI ELŐSZÁMLÁLT GYÓGY- SZERES SZAPPANOK SORA oly gyógyszeranyagokat foglal magában, melyek tisztá és ha- misítlan minőségben oly mennyiséggel kapcsolattak a készítményekhez, miszerint azok az orvosi használatnak tökéletesen megfelelnek, s a kívánt hatás tőlük biztosan várható.

	phr.		phr.
Hamiblag-szappan, görvélyes bajok- nál, darabja	32	Halmájzsir-szappan, görvélyek és asz- kóroknál, darabja	20
Irla-szappan, idült bőrkötegelnél, dbja	29	Kátrány-szappan, bőrhámladék és kü- tegeknél, darabja	20
Terpentin-szappan, csúzos bénulások- nál, darabja	20	Epe-szappan, szeptől és fejbőrmó- sáshoz, darabja	20
Benzoe-szappan, bőrkeményeségnél, db.	23	Kén-szappan, mindennemű bőrköte- geknél, darabja	20
Kámfor-szappan, csúsz és köszvény- nél, darabja	20	Rozmarin-szappan, erősítő mosások és fürdőkhez, darabja	20
Kéniblag-szappan, elévült bőrköte- geknél, darabja	27	Könleget-szappan, daganatok és kem- ényedéseknél, darabja	20

Ezen a vegy-gyógyszerészeti elvek alapján gondosan készített gyógyszeres szappanok az- on biztosságnál fogva, mit a több rendű tudományos vizsgálatok s gyakor- lati használatok öröndetes eredményei nyujtanak, a közönségnek méltán ajánlhatók. A különféle gyógyszeres szappanok készítése s használati módjáról szóló utasításban, mi minden raktárban ingyen szolgáltatik, egybefoglalt szempontok tán általános megnyugvást nyujthatnának azoknak sokszerű használatosságát illetőleg; azonban az orvos urak megítélésére hagyatik, a legmegfelelőbb használati módot még számos más esetekben is meghatározni s ren- delkezéseiket a szerint adni.

RAKTÁRAK, melyek a törvényhez képest csak iparüzleti joggal bíró gyógyszerészekre bizatnak, a bel- és külföld előkelőbb gyógyszerertáraiban léteznek, Kolozsvárt Wolff J. gyógyszerésznél, Tordán Wolff Gábor gyógyszerésznél.

Koros csúz-nehézségek.

A Goldbergér-féle galvan-villanyos-lánczot koros-csúz nehézségek ellen mindig a leghathatósabbnak találtam. Főképpen fülzugás- és fülségségeknél legjobban be- bizonyult ezen szer gyógyszerje. ha a lánczot nyakamon hordva, az üveghengert a szemve- dő fül közelebe helyezem, nyakam minden este gyenge sós vízzel mértékletesen megne- desítem, és a lánczhoz dője alatt mindig egy meleg nyakkendő által egyenlő melegben tartom. Az alkalmatlan fülfájdalmak nem sokára szűnni keztek végre egészen elveszték.

Ezt ezezel tapasztalatom után bizonyítom, Schlawe helységre, Pommeraniában. Dr. Cron porosz kir. phys.

Köszvény-csúz.

Hogy J. T. Goldbergér úr galvan-villanyos-lánczai minden köszvény- csúz- és idegbetegségben szenvedőknek nagyon ajánlhatók, ezenen bizonyítom, mivel ez év foly- tán több szerencsés következményét volt alkalmam látni ezen lánczok használatának. Bud- weis, Csehországban. Dr. Haas, városi physikus.

Csúz-lábnnyavalyák.

A Golberger-féle galvan-villanyos-csúzlánczok egy avult csúznyavalya ellen jobb lá- bamon, jeles szolgálatot tettek. Ha szintén fülzugaimtól még egészen nem is vagyok ment, még is pár órára a lánczok használata után enyhülést éreztem s legalább csendes almat nyertem; azért kötelességemnek érzem ezt halával elismerni, és a mondott lánczokat minden hasonló szenvedőknek ajánlani. Stralsund Harder, kir. por. alezredek.

Egyetlen bizonyos Kolozsvárt: Wolff J. gyógyszerész, valamint Abruđban: Ferenczi Mihály Beszterczen: Kelp Frigyes és társa, ugy szinté Dietrich Sámuel. Szászvároson: Spech Gusztáv gyógyszerész Csernoviczbán: Schnirch Ignác és Zachariásievicz T. Déván: Büch- ler Elek. Erzsébetvároson: Schmidt Andr. Gurahumoran: Laiser K. Szebenben: Zöhrer Ferencz. Károlyfejérvárt: Megay M. Brassóban: Stenner F. és Hoffmann J. Lugoson: Ar- nold J. és Schlissler Ant. M. Váshelyen: Fogarasi Demeter. Medgyesen: Orendi F. J. Szász Sebesen: Weissörtel Fr. F. Szász Régen: Melas Ed. F. gyógyszerész. Sádagura: Gr- abovics Elek, gyógyszer. Sereth: Rippa F. Szamosújváron: Placintár Gratián. Székely-Udvar- helyen: Kauncz A. F. gyógyszerész. Thordán: Welics Gy. és Wolff Gy. gyógyszerészek. Tokaj: Hajduk József. Ungváron: Pollák Lipót és fia.